

Εξειδικευμένο πρόγραμμα αναγνωστικής
ευχέρειας – Διαβαθμισμένα επίπεδα

Μεσαίο επίπεδο

Ειδικά διαμορφωμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες,
αναγνωστικές δυσκολίες και διάσπαση προσοχής

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Γρήγορη αναγνώριση και ανάκληση οικείων λέξεων.....	9
Στρατηγική Ανάγνωσης.....	10
Οπτική αντίληψη.....	11
Αναγνωστική ευχέρεια – Οπτική αντίληψη.....	14
Ανάγνωση με ηχώ.....	16
Ζευγαρωτή Ανάγνωση.....	17
Εικονογραφημένες ιστορίες.....	18
Χρονομετρημένη Επαναλαμβανόμενη Ανάγνωση.....	20
Υποδειγματική Φωναχτή Ανάγνωση - Κάθετη μορφή.....	24
Καθοδηγούμενες ερωτήσεις.....	27
Καρτέλα γνωστών λέξεων – Αφίσα άγνωστων λέξεων.....	31
Στρατηγική: ΑΣΑ.....	46
Χρώμα οδηγός.....	48

Θεωρητικό υπόβαθρο

Μαθαίνοντας την Αναγνωστική Ευχέρεια

Η ανάγνωση είναι μια πολυσύνθετη, ανθρώπινη, γνωστική λειτουργία που συνίσταται στη μεταφορά από έναν κώδικα συμβόλων (γραφήματα) σε έναν κώδικα φωνημάτων. Αποτελεί δε μια από τις βασικότερες και πολυτιμότερες δεξιότητες στην ιστορία του Homo Sapiens, διότι είναι το πιο αποτελεσματικό μέσο πληροφόρησης και ανακάλυψης της γνώσης, που συμβάλλει στην ανάπτυξη της σκέψης του ανθρώπου. Παρά το γεγονός ότι η ανάγνωση αποτελεί πολύτιμη και βασική ικανότητα στην εξέλιξη του ανθρώπινου είδους, η εξαιρετικά σύνθετη λειτουργία της –η οποία βασίζεται σ' ένα φάσμα νοητικών δραστηριοτήτων που απαιτεί συντονισμό ενός μεγάλου αριθμού αλληλένδετων πηγών πληροφόρησης– καθιστά δύσκολη την κατανόησή της, με αποτέλεσμα η πλήρης και ολοκληρωμένη ερμηνεία της να μην έχει δοθεί ακόμα (Πόρποδας, 1993).

Σύμφωνα με τη μελέτη των Anderson, Hiebert, Scott, & Wilkinson, (1985), στην οποία παρουσιάζονται τα ευρήματα των ερευνών της τελευταίας δεκαετίας για την αναγνωστική λειτουργία, προκύπτουν τέσσερις γενικές διαπιστώσεις: α) η ανάγνωση είναι μια ερμηνευτική διαδικασία, β) πρέπει να γίνεται με ευφράδεια, γ) η εκμάθησή της απαιτεί τη χρήση συγκεκριμένης στρατηγικής και διευκολύνεται από την ύπαρξη κινήτρων και δ) είναι μια συνεχώς αναπτυσσόμενη δεξιότητα. Έρευνες επισημαίνουν ότι η πολυσύνθετη αυτή γνωστική λειτουργία πραγματοποιείται σε τρία στάδια: α) στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας της ανάγνωσης, συντελείται η αναγνώριση και αποκωδικοποίηση των γραπτών-οπτικών συμβόλων της γλώσσας και ο μετασχηματισμός τους σε φωνητικά μηνύματα (Harris & Sipay, 1990; Lerner, 1997), β) στο δεύτερο στάδιο, που αποτελεί τη νοητική όψη της ανάγνωσης, επιτυγχάνεται η κατανόηση του μηνύματος, δηλαδή η ανακάλυψη του σημασιολογικού περιεχομένου του κειμένου (Harris et al., 1991; Lerner, 1997) και γ) στο τρίτο στάδιο, γίνεται η αξιολόγηση και η κρίση του μηνύματος, δηλαδή η ανάγνωση γίνεται συλλογιστική και αξιολογική διαδικασία (Lerner, 1997).

Η δυσκολία στην ανάγνωση είναι μια από τις βασικές δυσκολίες των μαθητών με μαθησιακά προβλήματα και η κυριότερη αιτία της σχολικής αποτυχίας. Οι περισσότερες σύγχρονες μελέτες καταδεικνύουν ότι ένα μεγάλο ποσοστό των μαθησιακών δυσκολιών, περίπου το 80%, σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με την ανάγνωση. Αναγνωστικές δυσκολίες συναντώνται κυρίως στις λειτουργίες της αποκωδικοποίησης και της κατανόησης, δηλαδή στις σημαντικότερες λειτουργίες που επιτελούν οι μαθητές, καθώς διαβάζουν (Βάμβουκας, 1992; Lerner, 1997).

Ζευγαρωτή Ανάγνωση

- Ανάγνωση σε ζευγάρια. Αξιοποιούνται οι γονείς, συμμαθητές ή ο εκπαιδευτικός.
- Διαβάζουμε με την αριθμημένη σειρά τις προτάσεις με εναλλαγή.

ΤΟ ΞΕΦΩΤΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΥΚΟΥΣ

1. Ο ταξιδιώτης είχε διασχίσει κι άλλες φορές δάση μεγαλύτερα από αυτό
2. και ήξερε πως πρέπει να είναι υπομονετικός με τη φύση και
3. προσεχτικός με τις παγίδες της. Το δάσος πέρα από τα καλά που είχε,
4. έκρυβε και πολλούς κινδύνους γιατί οι λύκοι μπορούσαν να τον
5. βλάψουν. Ο μοναχός τού είχε πει να προσέχει τα ξέφωτα. Ο κίνδυνος
6. μεγάλωνε εκεί, γιατί θα ήταν εκτεθειμένος κι άνετα οι λύκοι θα
7. μπορούσαν να τον εντοπίσουν και να του επιτεθούν. Τις νύχτες
8. πλάγιαζε δίπλα στη φωτιά που άναβε για να είναι ζεστός και να κρατάει
9. μακριά τα ζώα. Τα πρωινά περπατούσε όσο βαστούσαν τα πόδια του.
10. Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει και πάλι και ο ταξιδιώτης κατάλαβε πως έπρεπε να ψάξει ένα μέρος για ν' ανάψει τη φωτιά του.

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟ

Καθοδηγούμενες ερωτήσεις

- Με βάση τις ερωτήσεις, δίνεις απαντήσεις και μία ιστορία δημιουργείται.
- Διαβάζει ο εκπαιδευτικός ή ο γονέας την ιστορία, ο ένας στον άλλο.
- Διαβάζει μόνο του το παιδί, λέμε να τη διαβάσει στην οικογένεια ή σε φίλους.

Καθοδηγούμενες ερωτήσεις:

- Πότε πήγε;
- Με ποιους πήγε;
- Τι είδε εκεί;
- Τι διάλεξε να πάρει;
- Τι του έκανε εντύπωση;
- Έβλεπε κάτι για πρώτη φορά;
- Δοκίμασε να αγοράσει κάτι που δεν είχε αγοράσει ξανά;
- Θα ήθελε να πάει ξανά;

Στρατηγική: ΑΣΑ

A (Ανάλυση)

Σ (Συγχώνευση)

A (Αποκωδικοποίηση)

ΤΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΦΩΣ

Ο Κώστας έσβησε το φως για να κοιμηθεί.

Εκεί που νόμιζε πως ήταν σκοτάδι, ένιωσε ένα περίεργο φως να έρχεται στα μάτια του. Έψαξε το δωμάτιο για να δει από πού ερχόταν το φως. Στη γωνία υπήρχε ένα μεγάλο κουτί και είδε ότι είχε μια τρύπα απ' όπου ερχόταν το φως. Το άνοιξε κι έβγαλε άλλο ένα μικρότερο κουτί με τρύπα κι έπειτα άλλο ένα κι άλλο ένα κι άλλο ένα. Ανοίγοντας το τελευταίο ήταν φοβισμένος και ενθουσιασμένος για το τι θα έβρισκε.

Μια μικρή φοβισμένη, κρυωμένη και φωτεινή πυγολαμπίδα!

1) Διαλέγεις λέξεις και αναλύεις.

2 συλλαβές: _____

3 συλλαβές: _____

4 συλλαβές: _____